

**UMOWA MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ A REPUBLIKĄ MACEDONII PÓŁNOCNEJ DOTYCZĄCA
DZIAŁAŃ OPERACYJNYCH PROWADZONYCH PRZEZ EUROPEJSKĄ AGENCJĘ STRAŻY
GRANICZNEJ I PRZYBRZEŻNEJ W REPUBLICIE MACEDONII PÓŁNOCNEJ**

UNIA EUROPEJSKA

i

REPUBLIKA MACEDONII PÓŁNOCNEJ,

zwane dalej indywidualnie „Stroną”, a wspólnie „Stronami”,

MAJĄC NA UWADZE, że mogą pojawić się sytuacje, w których Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej (zwana dalej „Agencją”) koordynuje współpracę operacyjną między państwami członkowskimi Unii Europejskiej a Republiką Macedonii Północnej, w tym na terytorium Republiki Macedonii Północnej,

MAJĄC NA UWADZE, że należy ustanowić ramy prawne w formie umowy o statusie w odniesieniu do sytuacji, w których członkowie zespołu rozmieszczeni przez Agencję będą mieli uprawnienia wykonawcze na terytorium Republiki Macedonii Północnej,

MAJĄC NA UWADZE, że umowa o statusie może przewidywać utworzenie przez Agencję biur antenowych na terytorium Republiki Macedonii Północnej w celu ułatwienia i poprawy koordynacji działań operacyjnych oraz zapewnienia skutecznego zarządzania zasobami ludzkimi i technicznymi Agencji,

BIORĄC POD UWAGĘ, że Republika Macedonii Północnej, jako kraj ubiegający się o członkostwo w Unii Europejskiej od 2005 r., ściśle współpracuje z Unią w zakresie zarządzania przepływami migracyjnymi oraz zwalczania nielegalnej imigracji i przestępczości transgranicznej,

UWZGLĘDNIAJĄC wysoki poziom ochrony danych osobowych w Republice Macedonii Północnej i Unii Europejskiej,

UWZGLĘDNIAJĄC, że Republika Macedonii Północnej ratyfikowała Konwencję Rady Europy nr 108 z dnia 28 stycznia 1981 r. o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych oraz protokół dodatkowy do tej konwencji,

MAJĄC NA UWADZE, że poszanowanie praw człowieka i zasad demokratycznych stanowi podstawę współpracy między Stronami,

UWZGLĘDNIAJĄC, że Republika Macedonii Północnej ratyfikowała Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z dnia 4 listopada 1950 r., a prawa wymienione w tej konwencji odpowiadają prawom w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej,

BIORĄC POD UWAGĘ, że wszystkie działania operacyjne Agencji na terytorium Republiki Macedonii Północnej powinny być w pełni zgodne z prawami podstawowymi i umowami międzynarodowymi zawartymi przez Unię Europejską, jej państwa członkowskie lub Republikę Macedonii Północnej,

BIORĄC POD UWAGĘ, że wszyscy uczestnicy działania operacyjnego są zobowiązani do zachowania najwyższych standardów uczciwości, etyki zawodowej i profesjonalizmu, a także do poszanowania praw podstawowych i wypełniania obowiązków nałożonych na nich postanowieniami planu operacyjnego i kodeksu postępowania Agencji,

POSTANOWIŁY ZAWRZEĆ NINIEJSZĄ UMOWĘ:

ARTYKUŁ 1

Zakres stosowania

1. Niniejsza umowa reguluje kwestie niezbędne do rozmieszczenia zespołów zarządzania granicami – utworzonych w ramach stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej – na terenie Republiki Macedonii Północnej, gdzie członkowie takich zespołów mogą realizować uprawnienia wykonawcze.
2. Rozmieszczenie, o którym mowa w ust. 1, może mieć miejsce na terytorium Republiki Macedonii Północnej.

ARTYKUŁ 2

Definicje

Do celów niniejszej umowy stosuje się następujące definicje:

- 1) „działanie operacyjne” oznacza wspólną operację lub szybką interwencję na granicy;
- 2) „Agencja” oznacza Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej ustanowioną rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1896 ⁽¹⁾ lub zmianami do tego rozporządzenia;
- 3) „kontrola graniczna” oznacza działania podejmowane na granicy zgodnie z niniejszą umową i do celów w niej określonych, wyłącznie w odpowiedzi na zamiar przekroczenia tej granicy lub na akt jej przekroczenia, bez względu na wszelkie inne okoliczności, składające się z odprawy granicznej oraz ochrony granicy;
- 4) „stała służba Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej” oznacza stałą służbę Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej przewidzianą w art. 54 rozporządzenia (UE) 2019/1896;
- 5) „zespoły zarządzania granicami” oznaczają zespoły utworzone w ramach stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej rozmieszczane podczas wspólnych operacji oraz w ramach szybkich interwencji na zewnętrznych granicach w państwach członkowskich i w państwach trzecich;
- 6) „forum konsultacyjne” oznacza organ doradczy ustanowiony przez Agencję na podstawie art. 108 rozporządzenia (UE) 2019/1896;
- 7) „EUROSUR” oznacza ramy wymiany informacji i współpracy między państwami członkowskimi i Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej;
- 8) „obserwator praw podstawowych” oznacza obserwatora praw podstawowych działającego na podstawie art. 110 rozporządzenia (UE) 2019/1896;
- 9) „rodzime państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie, z którego członek personelu został rozmieszczony lub oddelegowany do stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej;
- 10) „zdarzenie” oznacza sytuację związaną z nielegalną imigracją, przestępczością transgraniczną lub zagrożeniem życia migrantów na granicach zewnętrznych Unii Europejskiej lub Republiki Macedonii Północnej, wzdłuż tych granic lub w ich pobliżu;
- 11) „wspólna operacja” oznacza działanie koordynowane lub organizowane przez Agencję w celu wsparcia organów krajowych Republiki Macedonii Północnej odpowiedzialnych za kontrolę graniczną, mające na celu sprostanie wyzwaniom takim jak nielegalna imigracja, obecne lub przyszłe zagrożenia na granicach Republiki Macedonii Północnej lub przestępczość transgraniczna, lub mające na celu dostarczanie zwiększonej pomocy technicznej i operacyjnej w zakresie kontroli tych granic;
- 12) „członek zespołu” oznacza członka stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej rozmieszczonego w ramach zespołu zarządzania granicami w celu uczestnictwa w działaniu operacyjnym;
- 13) „państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie Unii Europejskiej;
- 14) „obszar operacyjny” oznacza obszar geograficzny, na którym ma być prowadzona działalność operacyjna;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1896 z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz uchylecia rozporządzeń (UE) nr 1052/2013 i (UE) 2016/1624 (Dz.U. UE L 295 z 14.11.2019, s. 1).

- 15) „uczestniczące państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie uczestniczące w działaniu operacyjnym poprzez zapewnienie wyposażenia technicznego lub personelu stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej;
- 16) „dane osobowe” oznaczają wszelkie informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej („osobie, której dane dotyczą”); możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej;
- 17) „szybka interwencja na granicy” oznacza działanie mające na celu zareagowanie w obliczu szczególnego i wyjątkowo trudnego wyzwania na granicach Republiki Macedonii Północnej poprzez rozmieszczenie zespołów zarządzania granicami na czas określony na terytorium tego kraju w celu prowadzenia kontroli granicznej wspólnie z organami krajowymi Republiki Macedonii Północnej odpowiedzialnymi za kontrolę graniczną;
- 18) „personel statutowy” oznacza personel zatrudniony przez Agencję zgodnie z regulaminem pracowniczym urzędników Unii Europejskiej i warunkami zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej, określonymi w rozporządzeniu Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68 ^(?);
- 19) „uprawnienia wykonawcze” oznaczają uprawnienia niezbędne do wykonywania zadań wymaganych w przypadku kontroli granicznej, które są prowadzone na terytorium Republiki Macedonii Północnej w trakcie działania operacyjnego przewidzianego w planie operacyjnym.

ARTYKUŁ 3

Wszczęcie działań operacyjnych

1. Działanie operacyjne na mocy niniejszej umowy wszczyna Dyrektor Wykonawczy Agencji (zwany dalej „dyrektorem wykonawczym”) pisemną decyzją wydaną na pisemny wniosek właściwych organów Republiki Macedonii Północnej. Taki wniosek zawiera opis sytuacji, prawdopodobne cele i przewidywane potrzeby oraz profile potrzebnych członków personelu, w tym, w stosownych przypadkach, członków personelu mających uprawnienia wykonawcze.
2. Jeżeli dyrektor wykonawczy stwierdzi, że wnioskowane działanie operacyjne prawdopodobnie doprowadzi do mających poważny charakter lub mogących się powtarzać naruszeń praw podstawowych lub niedotrzymania zobowiązań w zakresie ochrony międzynarodowej, które są poważne lub uporczywe, podejmuje decyzję o niewszczęciu takiego działania operacyjnego.
3. Jeżeli po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w ust. 1, dyrektor wykonawczy uzna, że do podjęcia decyzji o wszczęciu działania operacyjnego niezbędne są dalsze informacje, może się o nie zwrócić lub upoważnić ekspertów Agencji do odbycia podróży do Republiki Macedonii Północnej w celu dokonania oceny sytuacji na miejscu. Republika Macedonii Północnej taką podróż umożliwia.
4. Dyrektor wykonawczy podejmuje decyzję o niewszczęciu działania operacyjnego, jeżeli uzna, że istnieje uzasadniona przesłanka do zawieszenia lub zakończenia takiego działania na podstawie z art. 18.

ARTYKUŁ 4

Plan operacyjny

1. Dla każdego działania operacyjnego Agencja sporządza plan operacyjny zgodnie z art. 38 i 74 rozporządzenia (UE) 2019/1896. Plan operacyjny jest uzgadniany między Agencją i Republiką Macedonii Północnej i jest wiążący dla Agencji, Republiki Macedonii Północnej i uczestniczących państw członkowskich.
2. Plan operacyjny określa szczegółowo aspekty organizacyjne i proceduralne działania operacyjnego, w tym:
 - a) opis sytuacji wraz ze sposobem działania i celami rozmieszczenia, w tym cel operacyjny;

^(?) Dz.U. UE L 56 z 4.3.1968, s. 1.

- b) czas, przez jaki zgodnie z szacunkami ma trwać działanie operacyjne, aby można było zrealizować jego cel;
- c) obszar operacyjny;
- d) opis zadań, w tym tych, które wymagają uprawnień wykonawczych, zakresu odpowiedzialności, w tym kwestii poszanowania praw podstawowych i wymogów dotyczących ochrony danych, oraz specjalnych poleceń dla zespołów zarządzania granicami, w tym w zakresie dopuszczalnego korzystania z baz danych i dopuszczalnych rodzajów broni służbowej, amunicji i wyposażenia w Republice Macedonii Północnej;
- e) skład zespołu zarządzania granicami, a także rozmieszczenie innego odpowiedniego personelu/obecność innych członków personelu statutowego, w tym obserwatorów praw podstawowych;
- f) przepisy dotyczące dowodzenia i kontroli, w tym imiona i nazwiska oraz stopnie służbowe funkcjonariuszy straży granicznej lub innych odpowiednich członków personelu Republiki Macedonii Północnej odpowiedzialnych za współpracę z członkami zespołu i z Agencją, w szczególności imiona i nazwiska oraz stopnie służbowe tych funkcjonariuszy straży granicznej lub innych odpowiednich członków personelu, którzy sprawują dowództwo w czasie rozmieszczenia, oraz pozycję członków zespołu w strukturze dowodzenia;
- g) wyposażenie techniczne rozmieszczane w czasie działania operacyjnego, w tym szczególne wymogi, takie jak warunki użytkowania, wymagany personel do obsługi, transport i inna logistyka oraz przepisy finansowe;
- h) szczegółowe przepisy natychmiastowego zgłaszania przez Agencję Zarządowi i odpowiednim organom uczestniczących państw członkowskich i Republiki Macedonii Północnej wszelkich zdarzeń, które miały miejsce w trakcie działania operacyjnego prowadzonego na mocy niniejszej umowy;
- i) system sprawozdawczości i oceny zawierający poziomy odniesienia dla sprawozdania z oceny, w tym w zakresie ochrony praw podstawowych, oraz ostateczny termin składania sprawozdania z oceny końcowej;
- j) [Celowo pozostawiono puste];
- k) warunki współpracy z organami i jednostkami organizacyjnymi Unii Europejskiej innymi niż Agencja, z innymi państwami trzecimi lub z organizacjami międzynarodowymi;
- l) ogólne instrukcje dotyczące sposobu zapewnienia ochrony praw podstawowych podczas działania operacyjnego, w tym poprzez ochronę danych osobowych i spełnienie wymogów obowiązujących międzynarodowych instrumentów dotyczących praw człowieka;
- m) procedury, za pomocą których osoby potrzebujące ochrony międzynarodowej, ofiary handlu ludźmi, osoby małoletnie bez opieki oraz inne osoby w szczególnie trudnej sytuacji są kierowane do właściwych organów krajowych, które mogą im udzielić odpowiedniej pomocy;
- n) procedury określające mechanizm przyjmowania i przekazywania do Agencji i Republiki Macedonii Północnej skarg (w tym skarg wniesionych na podstawie art. 8 ust. 5) na wszelkie osoby uczestniczące w działaniu operacyjnym, w tym na funkcjonariuszy straży granicznej lub inny odpowiedni personel Republiki Macedonii Północnej oraz członków zespołu, dotyczące zarzucanych naruszeń praw podstawowych w kontekście udziału w działaniu operacyjnym Agencji;
- o) rozwiązania logistyczne, w tym informacje dotyczące warunków pracy oraz uwarunkowań panujących na obszarach, na których ma być prowadzone działanie operacyjne; oraz
- p) przepisy dotyczące biura antenowego, utworzonego na podstawie art. 6.

3. Plan operacyjny i wszelkie jego zmiany lub dostosowania podlegają zatwierdzeniu przez Agencję, Republikę Macedonii Północnej i państwa członkowskie sąsiadujące z Republiką Macedonii Północnej lub graniczące z obszarem operacyjnym, po konsultacji z uczestniczącymi państwami członkowskimi.

4. Wymiana informacji i współpraca operacyjna do celów EUROSUR-u odbywają się zgodnie z zasadami tworzenia i udostępniania szczególnych obrazów sytuacji, które zostaną ustanowione w planie operacyjnym dotyczącym danego działania operacyjnego.

5. Ocena działania operacyjnego, o której mowa w ust. 2 lit. i), przeprowadzana jest wspólnie przez Republikę Macedonii Północnej i Agencję.

6. Warunki współpracy z organami i jednostkami organizacyjnymi Unii Europejskiej, zgodnie z ust. 2 lit. k), realizowane są zgodnie z odpowiednimi mandatami tych organów i jednostek organizacyjnych i w ramach dostępnych zasobów.

ARTYKUŁ 5

Zgłaszanie zdarzeń

1. Agencja i Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Republiki Macedonii Północnej mają system zgłaszania zdarzeń umożliwiający terminowe zgłaszanie wszelkich zdarzeń, które miały miejsce w trakcie działania operacyjnego prowadzonego na mocy niniejszej umowy.

2. Agencja i Republika Macedonii Północnej udzielają sobie wzajemnej pomocy w prowadzeniu wszelkich niezbędnych dochodzeń i postępowań w sprawie zdarzeń zgłoszonych za pośrednictwem takiego systemu, w zakresie zadań takich jak identyfikacja świadków oraz gromadzenie i przedstawianie dowodów, w tym składanie wniosków o uzyskanie i – w stosownych przypadkach – przekazanie przedmiotów związanych ze zgłoszonym zdarzeniem. Przekazane przedmioty mogą podlegać obowiązkowi zwrotu na zasadach określonych przez właściwy organ, który je dostarczył.

ARTYKUŁ 6

Biura antenowe

1. Agencja może tworzyć biura antenowe na terytorium Republiki Macedonii Północnej, aby ułatwić i usprawnić koordynację działań operacyjnych oraz aby zapewnić skuteczne zarządzanie zasobami kadrowymi i technicznymi Agencji. O lokalizacji biura antenowego decyduje Agencja po konsultacji z odpowiednimi organami Republiki Macedonii Północnej.

2. Biura antenowe są tworzone zgodnie z potrzebami operacyjnymi i działają przez okres niezbędny do przeprowadzenia przez Agencję działań operacyjnych w Republice Macedonii Północnej. Za zgodą Republiki Macedonii Północnej Agencja może ten okres przedłużyć.

3. Biurem antenowym zarządza powołany przez Dyrektora Wykonawczego na stanowisko kierownika biura antenowego przedstawiciel Agencji, którego zadaniem jest nadzorowanie całości pracy biura.

4. W stosownych przypadkach biura antenowe:

- a) zapewniają wsparcie operacyjne i logistyczne oraz zapewniają koordynację działań Agencji na danych obszarach operacyjnych;
- b) zapewniają Republice Macedonii Północnej wsparcie operacyjne na danych obszarach operacyjnych;
- c) monitorują działalność zespołów zarządzania granicami i regularnie składają sprawozdania do siedziby głównej Agencji;
- d) współpracują z Republiką Macedonii Północnej we wszystkich kwestiach związanych z praktyczną realizacją działań operacyjnych organizowanych przez Agencję w Republice Macedonii Północnej, w tym we wszelkich dodatkowych kwestiach, które mogą wystąpić w trakcie tych działań;
- e) wspierają koordynatora we współpracy z Republiką Macedonii Północnej we wszystkich kwestiach związanych z ich wkładem w działania operacyjne organizowane przez Agencję oraz, w razie potrzeby, pozostają w kontakcie z siedzibą główną Agencji;
- f) wspierają koordynatora oraz obserwatora lub obserwatorów praw podstawowych, którym powierzono monitorowanie działania operacyjnego, w ułatwianiu, w razie potrzeby, koordynacji i komunikacji między zespołami zarządzania granicami a odpowiednimi organami Republiki Macedonii Północnej, a także we wszelkich odpowiednich zadaniach;
- g) organizują wsparcie logistyczne związane z rozmieszczeniem członków zespołu oraz rozmieszczaniem i wykorzystaniem wyposażenia technicznego;

- h) zapewniają wszelkie inne wsparcie logistyczne dotyczące obszaru operacyjnego, za który odpowiada dane biuro antenowe, w celu ułatwienia sprawnego przebiegu działań operacyjnych organizowanych przez Agencję;
 - i) zapewniają skuteczne zarządzanie wyposażeniem własnym Agencji na obszarach objętych jej działalnością, w tym jego ewentualną rejestrację oraz długoterminową konserwację tego wyposażenia i wszelkie niezbędne wsparcie logistyczne; oraz
 - j) wspierają inny personel lub inne działania Agencji w Republice Macedonii Północnej, zgodnie z ustaleniami między Agencją a Republiką Macedonii Północnej.
5. Agencja i Republika Macedonii Północnej zapewniają najlepsze możliwe warunki do realizacji zadań powierzonych biurom antenowym.
6. Republika Macedonii Północnej udziela Agencji pomocy w zakresie zapewniania zdolności operacyjnej biur antenowych.

ARTYKUŁ 7

Koordynator

1. Bez uszczerbku dla roli biur antenowych, o których mowa w art. 6, dyrektor wykonawczy wyznacza spośród personelu statutowego Agencji jednego lub większą liczbę ekspertów, którzy są rozmieszczani jako koordynatorzy na potrzeby poszczególnych działań operacyjnych. Dyrektor wykonawczy informuje Republikę Macedonii Północnej o wyznaczonej osobie.
2. Rolą koordynatora jest:
 - a) pełnienie roli pośrednika między Agencją, Republiką Macedonii Północnej i członkami zespołu, a także zapewnianie zespołom, w imieniu Agencji, pomocy w zakresie wszelkich kwestii związanych z warunkami ich rozmieszczenia w ramach zespołów zarządzania granicami;
 - b) monitorowanie prawidłowej realizacji planu operacyjnego, w tym, we współpracy z obserwatorem lub obserwatorami praw podstawowych, w kwestii ochrony praw podstawowych, i składanie dyrektorowi wykonawczemu sprawozdań na ten temat;
 - c) działanie w imieniu Agencji w odniesieniu do wszystkich aspektów rozmieszczenia zespołów zarządzania granicami i składanie Agencji sprawozdań w odniesieniu do wszystkich tych aspektów; oraz
 - d) wspieranie współpracy i koordynacji między Republiką Macedonii Północnej a uczestniczącymi państwami członkowskimi.
3. W ramach działań operacyjnych dyrektor wykonawczy może upoważnić koordynatora do udzielenia wsparcia w rozwiązywaniu ewentualnych sporów dotyczących realizacji planu operacyjnego i rozmieszczenia zespołów zarządzania granicami.
4. Republika Macedonii Północnej wydaje członkom zespołu jedynie polecenia zgodne z planem operacyjnym. Jeżeli koordynator uzna, że wydane członkom zespołu polecenia nie są zgodne z planem operacyjnym lub ze stosownymi zobowiązaniami prawnymi, natychmiast informuje o tym dyrektora wykonawczego oraz funkcjonariuszy Republiki Macedonii Północnej pełniących rolę koordynatora. Dyrektor wykonawczy może zastosować odpowiednie środki, w tym podjąć decyzję o zawieszeniu lub zakończeniu działania operacyjnego, zgodnie z art. 18.

ARTYKUŁ 8

Prawa podstawowe

1. Pełniąc obowiązki wynikające z niniejszej umowy, Strony zobowiązują się działać zgodnie ze wszystkimi właściwymi instrumentami dotyczącymi praw człowieka, w tym zgodnie z Konwencją Rady Europy o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z 1950 r., Konwencją ONZ dotyczącą statusu uchodźców z 1951 r. oraz protokołem z 1967 r. do tej konwencji, Międzynarodową Konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej z 1965 r., Międzynarodowym paktem praw obywatelskich i politycznych z 1966 r., Konwencją ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z 1979 r., Konwencją ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania z 1984 r., Konwencją ONZ o prawach dziecka z 1989 r., Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych z 2006 r.

2. Wykonując swoje zadania i korzystając ze swoich uprawnień, członkowie zespołu w pełni przestrzegają praw podstawowych, w tym prawa dostępu do procedur azylowych, oraz respektują godność człowieka, a także zwracają szczególną uwagę na osoby wymagające szczególnego traktowania. Wszelkie działania podjęte przez nich w ramach wykonywania ich zadań i korzystania z ich uprawnień są proporcjonalne do celu takich działań. Podczas wykonywania swoich zadań i korzystania ze swoich uprawnień nie mogą oni dyskryminować nikogo z jakichkolwiek powodów, takich jak płeć, rasa, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religia lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientacja seksualna, zgodnie z art. 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

Działania naruszające podstawowe prawa i wolności mogą być podejmowane przez członków zespołu w ramach wykonywania ich zadań lub korzystania z przysługujących im uprawnień wyłącznie wtedy, gdy jest to konieczne i proporcjonalne do celu takich działań, i muszą zapewniać poszanowanie istoty naruszanych podstawowych praw i wolności zgodnie z właściwym prawem międzynarodowym, prawem Unii Europejskiej i prawem krajowym.

Niniejsze postanowienie to stosuje się odpowiednio do całego personelu organów krajowych Republiki Macedonii Północnej uczestniczącego w działaniu operacyjnym.

3. Urzędnik ds. praw podstawowych z ramienia Agencji monitoruje zgodność działań operacyjnych z właściwymi standardami w zakresie praw podstawowych. Urzędnik ten lub jego zastępca może przeprowadzić wizytę w państwie trzecim w miejscu prowadzenia działań operacyjnych. Opiniuje on również plany operacyjne i informuje dyrektora wykonawczego o możliwych naruszeniach praw podstawowych w ramach działania operacyjnego. Republika Macedonii Północnej wspiera – na wniosek – działania urzędnika ds. praw podstawowych w zakresie monitorowania.

4. Agencja i Republika Macedonii Północnej postanawiają zapewnić forum konsultacyjnemu terminowy i skuteczny dostęp do wszystkich informacji dotyczących poszanowania praw podstawowych w odniesieniu do działań operacyjnych prowadzonych na mocy niniejszej umowy, w tym poprzez organizowanie wizyt w obszarze operacyjnym.

5. Każda ze Stron – Agencja i Republika Macedonii Północnej – dysponuje mechanizmem składania skarg służącym do rozpatrywania zarzutów dotyczących naruszeń praw podstawowych popełnionych przez personel podczas pełnienia obowiązków służbowych w ramach działań operacyjnych realizowanych na mocy niniejszej umowy.

ARTYKUŁ 9

Obserwatorzy praw podstawowych

1. Urzędnik ds. praw podstawowych z ramienia Agencji wyznacza co najmniej jednego obserwatora praw podstawowych dla każdego działania operacyjnego, m.in. aby pomagał i doradzał koordynatorowi.

2. Obserwator praw podstawowych monitoruje zgodność z prawami podstawowymi oraz udziela porad i pomocy w zakresie praw podstawowych podczas przygotowywania, prowadzenia i oceny odpowiednich działań operacyjnych. Jego zadania obejmują w szczególności:

- a) obserwowanie przygotowywania planów operacyjnych i składanie sprawozdań urzędnikowi ds. praw podstawowych, aby umożliwić mu wykonywanie jego zadań przewidzianych w rozporządzeniu (UE) 2019/1896;
- b) przeprowadzanie wizyt, w tym wizyt długoterminowych, w miejscach prowadzenia działań operacyjnych;
- c) współpracę i pozostawanie w kontakcie z koordynatorem oraz udzielanie mu porad i pomocy;
- d) informowanie koordynatora i składanie sprawozdań urzędnikowi ds. praw podstawowych na temat wszelkich ewentualnych naruszeń praw podstawowych podczas działania operacyjnego oraz
- e) uczestniczenie w ocenie działania operacyjnego, o której mowa w art. 4 ust. 2 lit. i).

3. Obserwatorzy praw podstawowych mają dostęp do wszystkich obszarów, na których prowadzone jest dane działanie operacyjne, oraz do wszystkich dokumentów istotnych z punktu widzenia przeprowadzenia tego działania.

4. Podczas przebywania na obszarze operacyjnym obserwatorzy praw podstawowych noszą oznaczenia pozwalające na jednoznaczne zidentyfikowanie ich jako obserwatorów praw podstawowych.

ARTYKUŁ 10

Członkowie zespołu

1. Członkowie zespołu są upoważnieni do wykonywania zadań opisanych w planie operacyjnym.
2. Podczas wykonywania swoich zadań i korzystania ze swoich uprawnień członkowie zespołu przestrzegają przepisów ustawowych i wykonawczych Republiki Macedonii Północnej. Wykonując swoje zadania i korzystając ze swoich uprawnień, członkowie zespołu przestrzegają również mającego zastosowanie prawa międzynarodowego i prawa Unii Europejskiej.
3. Członkowie zespołu mogą wykonywać zadania i korzystać z uprawnień na terytorium Republiki Macedonii Północnej jedynie na polecenie i w obecności organów zarządzania granicami Republiki Macedonii Północnej. Republika Macedonii Północnej może upoważnić członków zespołu do wykonywania określonych zadań oraz korzystania ze szczególnych uprawnień na swoim terytorium pod nieobecność organów zarządzania granicami pod warunkiem wyrażenia zgody odpowiednio przez Agencję lub rodzime państwo członkowskie.

4. Podczas wykonywania zadań i korzystania z uprawnień członkowie zespołu będący członkami personelu statutowego noszą mundur stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, chyba że plan operacyjny stanowi inaczej.

Podczas wykonywania zadań i korzystania z uprawnień członkowie zespołu niebędący członkami personelu statutowego noszą swój mundur krajowy, chyba że plan operacyjny stanowi inaczej.

Podczas pełnienia służby członkowie zespołu noszą również na umundurowaniu widoczny identyfikator oraz niebieską opaskę z symbolami Unii Europejskiej i Agencji.

5. Republika Macedonii Północnej upoważnia odpowiednich członków zespołu do wykonywania w ramach działania operacyjnego zadań wymagających użycia siły, w tym do noszenia i używania broni służbowej, amunicji i innego wyposażenia, zgodnie z odpowiednimi postanowieniami planu operacyjnego.

Członkowie zespołu będący członkami personelu statutowego mogą nosić broń służbową, amunicję i inne wyposażenie oraz z nich korzystać za zgodą Agencji.

Członkowie zespołu niebędący członkami personelu statutowego mogą nosić broń służbową, amunicję i inne wyposażenie oraz z nich korzystać za zgodą właściwego rodzimego państwa członkowskiego.

6. Użycie siły, w tym noszenie i używanie broni służbowej, amunicji i innego wyposażenia, musi być zgodne z prawem krajowym Republiki Macedonii Północnej oraz odbywać się w obecności organów zarządzania granicami Republiki Macedonii Północnej. Republika Macedonii Północnej może upoważnić członków zespołu do użycia siły także pod nieobecność odpowiednich organów zarządzania granicami Republiki Macedonii Północnej.

W przypadku członków zespołu będących członkami personelu statutowego takie upoważnienie do użycia siły pod nieobecność organów zarządzania granicami Republiki Macedonii Północnej wymaga zgody Agencji.

W przypadku członków zespołu niebędących członkami personelu statutowego takie upoważnienie do użycia siły pod nieobecność organów zarządzania granicami Republiki Macedonii Północnej wymaga zgody właściwego rodzimego państwa członkowskiego.

Bez uszczerbku dla wymogów prawa krajowego Republiki Macedonii Północnej wszelkie użycie siły przez członków zespołu musi być zgodne z zasadami konieczności i proporcjonalności oraz z wymogiem ostrożności. Każde takie użycie siły musi być również w pełni zgodne z mającym zastosowanie prawem międzynarodowym i prawem Unii Europejskiej, w tym z przepisami określonymi w załączniku V do rozporządzenia (UE) 2019/1896.

7. Przed rozmieszczeniem członków zespołu Agencja informuje Republikę Macedonii Północnej o tym, jaką broń służbową, amunicję i inne wyposażenie mają oni prawo posiadać zgodnie z ust. 5. Republika Macedonii Północnej może zakazać noszenia pewnych rodzajów broni służbowej, amunicji i innego wyposażenia, pod warunkiem że na mocy prawa krajowego taki sam zakaz obowiązuje jej własne organy zarządzania granicami. Przed rozmieszczeniem członków zespołu Republika Macedonii Północnej informuje Agencję o dopuszczalnych rodzajach broni służbowej, amunicji i wyposażenia oraz o warunkach ich użycia. Agencja udostępnia te informacje państwom członkowskim.

Na wniosek Agencji Republika Macedonii Północnej podejmuje niezbędne kroki w celu wydania wszelkich niezbędnych zezwoleń na broń oraz ułatwia przywóz, wywóz, transport i przechowywanie broni, amunicji i innego wyposażenia, którym dysponują członkowie zespołu, jak określono w planie operacyjnym.

8. Broń służbowa, amunicja i wyposażenie mogą zostać użyte w uzasadnionej obronie własnej oraz w uzasadnionej obronie członków zespołów lub innych osób, zgodnie z prawem krajowym Republiki Macedonii Północnej. Wszelkie takie użycie odbywa się z poszanowaniem odpowiednich zasad prawa międzynarodowego i prawa Unii Europejskiej.

9. Dostęp do krajowych baz danych mają wyłącznie osoby upoważnione przez Republikę Macedonii Północnej. Republika Macedonii Północnej może zezwolić na udostępnianie danych ze swoich krajowych baz danych członkom zespołu zgodnie z planem operacyjnym. Członkowie zespołu korzystają wyłącznie z tych danych, które są niezbędne do wykonywania ich zadań i korzystania przez nich z uprawnień.

10. W celu realizacji działań operacyjnych Republika Macedonii Północnej wyznacza funkcjonariuszy swoich organów krajowych odpowiedzialnych za zarządzanie granicami, którzy potrafią i chcą porozumiewać się w języku angielskim, do pełnienia roli koordynatora w imieniu Republiki Macedonii Północnej.

ARTYKUŁ 11

Przywileje i immunitety w zakresie mienia, funduszy, aktywów i operacji Agencji

1. Wszelkie lokale i budynki Agencji w Republice Macedonii Północnej są nienaruszalne. Nie podlegają rewizji, rekwizycji, konfiskacie ani wywłaszczeniu.

2. Mienie i aktywa Agencji, w tym środki transportu, środki komunikacji, archiwa, wszelka korespondencja, dokumenty, dokumenty tożsamości i aktywa finansowe, są nienaruszalne.

3. Aktywa Agencji obejmują aktywa będące własnością lub współwłasnością państwa członkowskiego, czarterowane lub dzierżawione przez państwo członkowskie i oferowane Agencji. Od chwili objęcia ich przez przedstawiciela lub przedstawicieli właściwych organów krajowych aktywa te są traktowane jako pozostające w służbie rządu i dopuszczone do takiego przeznaczenia.

4. W stosunku do Agencji nie mogą zostać przedsięwzięte żadne środki egzekucyjne. Mienie i aktywa Agencji nie podlegają żadnym środkom przymusu administracyjnego ani sądowego. Mienie Agencji nie podlega zajęciu w celu wykonania wyroku, postanowienia lub nakazu sądowego.

5. Republika Macedonii Północnej zezwala na wprowadzanie i usuwanie przedmiotów i wyposażenia rozmieszczonych przez Agencję w Republice Macedonii Północnej do celów operacyjnych.

6. Agencja jest zwolniona z wszelkich opłat (w tym ceł) i podatków, jak również wszelkich zakazów i ograniczeń przywózowych i wywózowych w odniesieniu do przedmiotów przeznaczonych do jej użytku służbowego, niezależnie od tego, czy są one transportowane przez Agencję czy stronę trzecią.

ARTYKUŁ 12

Przywileje i immunitety członków zespołu

1. Członkowie zespołu nie podlegają żadnym formom dochodzenia ani postępowania sądowego prowadzonego w Republice Macedonii Północnej lub przez organy Republiki Macedonii Północnej, z wyjątkiem okoliczności, o których mowa w ust. 2.
2. Członkowie zespołu korzystają z immunitetu od jurysdykcji karnej, cywilnej i administracyjnej Republiki Macedonii Północnej w odniesieniu do wszystkich działań podejmowanych przez nich podczas pełnienia obowiązków służbowych.

W przypadku gdy organy Republiki Macedonii Północnej zamierzają wszcząć postępowanie karne, cywilne lub administracyjne przeciwko członkowi zespołu przed jakimkolwiek sądem Republiki Macedonii Północnej, właściwe organy niezwłocznie powiadamiają o tym dyrektora wykonawczego.

Po otrzymaniu takiego powiadomienia dyrektor wykonawczy bez zbędnej zwłoki informuje odpowiednie organy Republiki Macedonii Północnej, czy działanie, o którym mowa, zostało podjęte przez członka zespołu w ramach pełnienia przez niego obowiązków służbowych. Jeżeli uznano, iż działanie zostało podjęte podczas pełnienia obowiązków służbowych, nie wszczyna się postępowania. Jeżeli uznano, iż działanie nie zostało podjęte podczas pełnienia obowiązków służbowych, można wszcząć postępowanie. Ustalenie dokonane przez dyrektora wykonawczego jest wiążące dla jurysdykcji Republiki Macedonii Północnej i państwo to nie może jej zakwestionować.

Do czasu dokonania oceny Agencja powstrzymuje się od podejmowania wszelkich środków mających zagrozić ewentualnemu późniejszemu ściganiu członka zespołu przez właściwe organy Republiki Macedonii Północnej, w tym od ułatwiania powrotu danego członka zespołu z Republiki Macedonii Północnej do jego rodzimego państwa członkowskiego.

3. Wszczęcie postępowania przez członków zespołu uniemożliwia im powoływanie się na immunitet jurysdykcyjny w stosunku do powództw wzajemnych powiązanych bezpośrednio z powództwem głównym.
4. Pomieszczenia, lokale mieszkalne, środki transportu i środki komunikacji oraz inne posiadane przedmioty, w tym wszelka korespondencja, dokumenty, dokumenty tożsamości i majątek członków zespołu, są nienaruszalne, z wyjątkiem sytuacji przedsięwzięcia środków egzekucyjnych dozwolonych na podstawie ust. 8.
5. Republika Macedonii Północnej ponosi odpowiedzialność za wszelkie szkody wyrządzone osobom trzecim przez członków zespołu podczas pełnienia obowiązków służbowych.
6. Jeżeli szkoda została wyrządzona wskutek rażącego niedbalstwa lub umyślnego naruszenia przepisów lub w wyniku czynu dokonanego poza pełnieniem obowiązków służbowych przez członka zespołu będącego członkiem personelu statutowego, Republika Macedonii Północnej może zażądać – za pośrednictwem dyrektora wykonawczego – wypłaty odszkodowania przez Agencję.

Jeżeli szkoda została wyrządzona wskutek rażącego niedbalstwa lub umyślnego naruszenia przepisów lub w wyniku czynu dokonanego poza pełnieniem obowiązków służbowych przez członka zespołu niebędącego członkiem personelu statutowego, Republika Macedonii Północnej może zażądać – za pośrednictwem dyrektora wykonawczego – wypłaty odszkodowania przez właściwe rodzime państwo członkowskie.

7. Członkowie zespołu nie są zobowiązani do składania zeznań w charakterze świadka w postępowaniu sądowym w Republice Macedonii Północnej.
8. W stosunku do członków zespołu nie mogą być przedsięwzięte żadne środki egzekucyjne z wyjątkiem przypadków, w których wszczęto przeciwko nim postępowanie karne, cywilne lub administracyjne niepowiązane z obowiązkami służbowymi. Mienie członków zespołu nie podlega zajęciu w celu wykonania wyroku, postanowienia lub nakazu sądowego, jeśli dyrektor wykonawczy poświadczy, iż jest ono niezbędne członkom zespołu do pełnienia obowiązków służbowych. W postępowaniu karnym, cywilnym lub administracyjnym członkowie zespołu nie podlegają ograniczeniu wolności osobistej ani innym środkom przymusu.
9. W zakresie usług świadczonych na rzecz Agencji członkowie zespołu podlegają zwolnieniom od przepisów o ubezpieczeniach społecznych, które mogą obowiązywać w Republice Macedonii Północnej.

10. Dochody i wynagrodzenie wypłacane członkom zespołu przez Agencję lub rodzime państwa członkowskie, jak również wszelkie inne dochody członków zespołu pochodzące spoza Republiki Macedonii Północnej, nie podlegają opodatkowaniu w Republice Macedonii Północnej w żadnej formie.

11. Republika Macedonii Północnej zezwala na przywóz przedmiotów przeznaczonych do osobistego użytku członków zespołu i udziela zwolnienia z wszelkich opłat (w tym cel), podatków i innych związanych z tym należności, z wyjątkiem należności za przechowywanie, przewóz i podobne usługi w odniesieniu do takich przedmiotów. Republika Macedonii Północnej zezwala również na wywóz takich przedmiotów.

12. Osobisty bagaż członków zespołu jest zwolniony z kontroli, chyba że istnieją poważne podstawy do podejrzenia, że zawiera on przedmioty, które nie są przeznaczone do osobistego użytku członków zespołu, lub przedmioty, których przywóz lub wywóz jest zabroniony przez przepisy Republiki Macedonii Północnej lub które podlegają przepisom tego państwa w zakresie kwarantanny. Kontrola takiego bagażu osobistego jest przeprowadzana jedynie w obecności danych członków zespołu lub upoważnionego przedstawiciela Agencji.

13. Agencja i Republika Macedonii Północnej wyznaczają stale dostępne punkty kontaktowe, odpowiedzialne za wymianę informacji i natychmiastową reakcję w przypadku, gdy działanie członka zespołu może stanowić naruszenie prawa karnego, a także odpowiedzialne za wymianę informacji i działania operacyjne w związku z wszelkimi postępowaniami cywilnymi i administracyjnymi przeciwko członkowi zespołu.

Do czasu podjęcia działań przez właściwe organy rodzimego państwa członkowskiego w stosunku do domniemych przestępstw, w odniesieniu do których Agencja lub Republika Macedonii Północnej mają interes prawny, Agencja i Republika Macedonii Północnej udzielają sobie wzajemnej pomocy w prowadzeniu niezbędnych dochodzeń i postępowań, w zakresie zadań takich jak identyfikacja świadków oraz gromadzenie i przedstawianie dowodów, w tym składanie wniosków o uzyskanie i – w stosownych przypadkach – przekazanie przedmiotów związanych z domniemy przestępstwem. Przekazane przedmioty mogą podlegać obowiązkowi zwrotu na zasadach określonych przez właściwy organ, który je dostarczył.

ARTYKUŁ 13

Ranni lub zmarli członkowie zespołu

1. Nie naruszając przepisów art. 12, dyrektor wykonawczy ma prawo objąć nadzorem odesyłanie rannych lub zmarłych członków zespołu oraz ich mienia osobistego do państwa pochodzenia i podjąć w tym celu stosowne kroki.
2. Sekcję zwłok zmarłego członka zespołu przeprowadza się wyłącznie za wyraźną zgodą właściwego rodzimego państwa członkowskiego i w obecności przedstawiciela Agencji lub właściwego rodzimego państwa członkowskiego. Jeżeli sekcji zwłok dokonuje się poza Republiką Macedonii Północnej, informuje się Republikę Macedonii Północnej na żądanie o wynikach sekcji.
3. Republika Macedonii Północnej i Agencja współpracują w jak najszerszym zakresie w celu szybkiego odesłania rannych lub zmarłych członków zespołu do państwa pochodzenia.

ARTYKUŁ 14

Dokument akredytacyjny

1. Agencja wydaje każdemu członkowi zespołu dokument sporządzony w językach macedońskim i angielskim do celów identyfikacji wobec krajowych organów Republiki Macedonii Północnej oraz jako dowód na to, że jego posiadacz jest uprawniony do wykonywania zadań i korzystania z uprawnień, o których mowa w art. 10 niniejszej umowy oraz w planie operacyjnym (zwany dalej „dokumentem akredytacyjnym”).
2. Dokument akredytacyjny zawiera następujące informacje dotyczące członka personelu: imię, nazwisko i obywatelstwo; stopień służbowy lub nazwa stanowiska; aktualne zdjęcie w formacie cyfrowym i zadania, do realizacji których jest upoważniony w czasie rozmieszczenia.

3. Do celów identyfikacji wobec krajowych organów Republiki Macedonii Północnej członkowie zespołu są zobowiązani do noszenia dokumentu akredytacyjnego przy sobie przez cały czas.
4. Do dnia wygaśnięcia dokumentu akredytacyjnego Republika Macedonii Północnej uznaje go – w połączeniu z ważnym dokumentem podróży – za umożliwiający danemu członkowi zespołu wjazd do Republiki Macedonii Północnej i pobyt w tym państwie bez konieczności posiadania wizy, wcześniejszego zezwolenia lub jakiegokolwiek innego dokumentu.
5. Po zakończeniu okresu rozmieszczenia dokument akredytacyjny zwracany jest Agencji. Informuje się o tym właściwe organy Republiki Macedonii Północnej.

ARTYKUŁ 15

Stosowanie postanowień do członków personelu Agencji, którzy nie zostali rozmieszczeni jako członkowie zespołu

Art. 12, 13 i 14 stosuje się odpowiednio do całego rozmieszczonego w Republice Macedonii Północnej personelu Agencji, którego członkowie nie są członkami zespołu – w tym do obserwatorów praw podstawowych i personelu statutowego rozmieszczonego w biurach antenowych.

ARTYKUŁ 16

Ochrona danych osobowych

1. Przekazywanie danych osobowych może mieć miejsce wyłącznie, gdy jest to niezbędne do wykonania niniejszej umowy przez właściwe organy Republiki Macedonii Północnej lub Agencji. Przetwarzanie danych osobowych przez organ w konkretnej sprawie, w tym przekazywanie takich danych osobowych drugiej Stronie, podlega przepisom o ochronie danych mającym zastosowanie do tego organu. Warunkiem wstępnym każdego przekazania danych jest zapewnienie przez Strony następujących minimalnych zabezpieczeń:
 - a) dane osobowe muszą być przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dotyczą;
 - b) dane osobowe muszą być zbierane w konkretnym, wyraźnym i prawnie uzasadnionym celu związanym z wykonaniem niniejszej umowy i nie mogą być dalej przetwarzane przez organ przekazujący ani organ przyjmujący w sposób niezgodny z tym celem;
 - c) dane osobowe muszą być adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co jest konieczne do realizacji celu, w jakim zostały zebrane lub w jakim są przetwarzane; w szczególności dane osobowe przekazywane zgodnie z prawem mającym zastosowanie do organu przekazującego mogą dotyczyć wyłącznie następujących informacji:
 - imię,
 - nazwisko,
 - data urodzenia,
 - obywatelstwo,
 - stopień służbowy,
 - strona dokumentu podróży z danymi właściciela,
 - dokument akredytacyjny,
 - zdjęcie w dokumencie tożsamości/paszporcie/dokumencie akredytacyjnym,
 - adres e-mail,
 - numer telefonu komórkowego,
 - szczegóły dotyczące broni,
 - czas trwania rozmieszczenia,
 - miejsce rozmieszczenia,
 - numer identyfikacyjny statku powietrznego lub jednostki pływającej,
 - data przybycia,
 - port lotniczy/przeście graniczne przybycia,

- numer lotu (przylot),
- data wyjazdu,
- port lotniczy/przejsie graniczne wyjazdu,
- numer lotu (wylot),
- rodzime państwo członkowskie/państwo trzecie,
- organ rozmieszczający,
- zadania/profil operacyjny,
- środek transportu,
- trasa,

odnoszących się do członków zespołu, personelu Agencji, odpowiednich obserwatorów lub członków programów wymiany pracowników;

- d) dane osobowe muszą być prawidłowe i w razie konieczności aktualizowane;
- e) dane osobowe muszą być przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, przez okres nie dłuższy niż jest to niezbędne do celu, w jakim zostały zebrane lub w jakim są przetwarzane;
- f) dane osobowe muszą być przetwarzane w sposób zapewniający ich odpowiednie bezpieczeństwo, z uwzględnieniem szczególnych zagrożeń związanych z przetwarzaniem, w tym ochrony przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem, przy użyciu odpowiednich środków technicznych lub organizacyjnych (zwane dalej „naruszeniem ochrony danych”). Strona otrzymująca podejmuje odpowiednie kroki, by zaradzić wszelkim naruszeniom ochrony danych, i powiadamia o takim naruszeniu Stronę przekazującą bez zbędnej zwłoki, w ciągu 72 godzin;
- g) zarówno organ przekazujący dane osobowe, jak i ten, który je przyjmuje, w razie potrzeby podejmują wszelkie uzasadnione kroki w celu bezzwłocznego zapewnienia sprostowania lub usunięcia danych osobowych, w przypadku gdy ich przetwarzanie nie jest zgodne z niniejszym artykułem, zwłaszcza w przypadku gdy nie są one adekwatne, stosowne, prawidłowe lub gdy wykraczają poza cel ich przetwarzania. Obejmuje to także powiadomienie drugiej Strony o wszelkich przypadkach sprostowania lub usunięcia danych;
- h) na wniosek organu przekazującego organ przyjmujący informuje o sposobie wykorzystania otrzymanych danych;
- i) wyłącznie następujące właściwe organy są uprawnione do otrzymywania danych osobowych:
 - Agencja oraz
 - Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Republiki Macedonii Północnej,udostępnienie otrzymanych danych innym organom wymaga uprzedniej zgody organu przekazującego;
- j) właściwe organy przekazujące i otrzymujące dane osobowe są zobowiązane do prowadzenia pisemnego rejestru przekazywanych i otrzymywanych danych;
- k) powołuje się niezależny organ nadzorczy, czuwający nad przestrzeganiem przepisów w zakresie ochrony danych i uprawniony do kontrolowania rejestrów danych; osobom, których dane dotyczą, przysługuje prawo wnoszenia skarg do organu nadzoru oraz otrzymania odpowiedzi bez zbędnej zwłoki;
- l) osobom, których dane dotyczą, przysługuje prawo otrzymywania informacji na temat przetwarzania tych danych, dostępu do nich oraz sprostowania lub usunięcia nieprawidłowych lub przetwarzanych niezgodnie z prawem danych, z zastrzeżeniem niezbędnych i proporcjonalnych ograniczeń uzasadnionych ważnym interesem publicznym; oraz
- m) w przypadku naruszenia wyżej wymienionych zabezpieczeń osobom, których dane dotyczą, przysługuje prawo do skutecznych administracyjnych i sądowych środków zaskarżenia.

2. Każda ze Stron przeprowadza okresowe przeglądy polityki i procedur wdrażających niniejszy artykuł. Na wniosek drugiej Strony Strona, która otrzymała wniosek, dokonuje przeglądu swojej polityki i procedur w zakresie przetwarzania danych osobowych w celu ustalenia i potwierdzenia, że zabezpieczenia przewidziane w niniejszym artykule są skutecznie wdrożone. Wyniki przeglądu przekazuje się w rozsądnym terminie Stronie, która o taki przegląd wystąpiła.

3. Zabezpieczenia ochrony danych przewidziane w niniejszej umowie podlegają nadzorowi Europejskiego Inspektora Ochrony Danych i Agencji Ochrony Danych Osobowych Republiki Macedonii Północnej.

4. Strony współpracują z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych jako organem nadzorczym Agencji.
5. Na koniec każdego działania operacyjnego Agencja i Republika Macedonii Północnej sporządzają wspólne sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszego artykułu. Sprawozdanie to przekazywane jest urzędnikowi ds. praw podstawowych z ramienia Agencji i inspektorowi ochrony danych Agencji, a także Agencji Ochrony Danych Osobowych Republiki Macedonii Północnej.
6. Agencja i Republika Macedonii Północnej określają dokładne zasady przekazywania i przetwarzania danych osobowych do celów działań operacyjnych w ramach niniejszej umowy w szczegółowych postanowieniach odpowiednich planów operacyjnych. Postanowienia te muszą być zgodne z jednostronnymi wymogami prawa Unii Europejskiej i prawa Republiki Macedonii Północnej. Muszą one opisywać między innymi zamierzony cel komunikacji, administratora(-ów) oraz wszystkie role i obowiązki, kategorie przekazywanych danych, konkretne okresy przechowywania danych oraz wszystkie minimalne zabezpieczenia. W interesie przejrzystości i przewidywalności postanowienia te podaje się do wiadomości publicznej zgodnie z odpowiednimi wytycznymi Europejskiej Rady Ochrony Danych.

ARTYKUŁ 17

Wymiana informacji niejawnych i szczególnie chronionych informacji jawnych

1. Każda wymiana lub rozpowszechnianie informacji niejawnych w ramach niniejszej umowy wymaga zawarcia odrębnego porozumienia administracyjnego między Agencją a odpowiednimi organami Republiki Macedonii Północnej, po uprzednim otrzymaniu zgody Komisji Europejskiej.
2. Każda wymiana szczególnie chronionych informacji jawnych w ramach niniejszej umowy:
 - a) jest prowadzona przez Agencję zgodnie z art. 9 ust. 5 decyzji Komisji (UE, Euratom) 2015/443 ⁽¹⁾;
 - b) zostaje objęta przez Stronę otrzymującą informacje stopniem ochrony równoważnym pod względem poufności, integralności i dostępności stopniowi ochrony zapewnianemu przez środki zastosowane do tych informacji przez Stronę przekazującą informacje oraz
 - c) odbywa się za pośrednictwem systemu wymiany informacji spełniającego kryteria dostępności, poufności i integralności dla szczególnie chronionych informacji jawnych, w tym dla sieci komunikacyjnej, o której mowa w art. 14 rozporządzenia (UE) 2019/1896.
3. Strony zobowiązują się przestrzegać praw własności intelektualnej odnośnie do wszelkich danych przetwarzanych w ramach niniejszej umowy.

ARTYKUŁ 18

Decyzja o zawieszeniu, zakończeniu lub wycofaniu finansowania działania operacyjnego

1. Jeżeli warunki realizacji działania operacyjnego nie są już spełnione, dyrektor wykonawczy kończy takie działanie po uprzednim poinformowaniu Republiki Macedonii Północnej na piśmie.
2. Jeżeli Republika Macedonii Północnej nie przestrzega niniejszej umowy lub planu operacyjnego, dyrektor wykonawczy może wycofać finansowanie danego działania operacyjnego, zawiesić je lub je zakończyć po uprzednim poinformowaniu Republiki Macedonii Północnej na piśmie.
3. Jeżeli nie można zagwarantować bezpieczeństwa któregokolwiek z uczestników działania operacyjnego rozmieszczonych w Republice Macedonii Północnej, dyrektor wykonawczy może zawiesić lub zakończyć takie działanie operacyjne lub jego elementy.

⁽¹⁾ Decyzja Komisji (UE, Euratom) 2015/443 z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie bezpieczeństwa w Komisji (Dz.U. L 72 z 17.3.2015, s. 41).

4. Jeżeli dyrektor wykonawczy uzna, że w związku z działaniem operacyjnym prowadzonym na podstawie niniejszej umowy miały miejsce lub mogą mieć miejsce naruszenia praw podstawowych lub obowiązków w zakresie ochrony międzynarodowej, które mają poważny charakter lub mogą się utrzymywać, wycofuje on finansowanie danego działania lub zawiesza albo kończy dane działanie po uprzednim poinformowaniu Republiki Macedonii Północnej.
5. Republika Macedonii Północnej może zwrócić się do dyrektora wykonawczego o zawieszenie lub zakończenie działania operacyjnego, jeżeli członek zespołu nie przestrzega niniejszej umowy lub planu operacyjnego. Wniosek taki sporządza się na piśmie, z uzasadnieniem.
6. Zawieszenie, zakończenie lub wycofanie finansowania na podstawie niniejszego artykułu staje się skuteczne z dniem powiadomienia Republiki Macedonii Północnej. Nie wpływa ono na żadne prawa ani obowiązki wynikające ze stosowania niniejszej umowy lub planu operacyjnego przed takim zawieszeniem, zakończeniem lub wycofaniem finansowania.

ARTYKUŁ 19

Zwalczanie nadużyć finansowych

1. Jeżeli Republika Macedonii Północnej dowie się o istnieniu wiarygodnych zarzutów nadużyć finansowych, korupcji lub wszelkich innych nielegalnych działań związanych z wykonaniem niniejszej umowy, niezwłocznie powiadamia o tym Agencję, Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych lub wszelkie inne instytucje, podmioty lub organy Unii Europejskiej właściwe w tych sprawach.
2. W przypadku gdy takie zarzuty dotyczą środków finansowych Unii Europejskiej wydatkowanych w związku z niniejszą umową, Republika Macedonii Północnej, zgodnie z wszelkimi mającymi zastosowanie ustanowionymi mechanizmami współpracy, udziela wszelkiej niezbędnej pomocy instytucjom, podmiotom i organom, o których mowa w ust. 1 w odniesieniu do działań dochodzeniowych prowadzonych na jej terytorium.

ARTYKUŁ 20

Wykonanie niniejszej umowy

1. Po stronie Republiki Macedonii Północnej niniejszą umowę wykonuje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Republiki Macedonii Północnej.
2. Po stronie Unii Europejskiej niniejszą umowę wykonuje Agencja.

ARTYKUŁ 21

Rozstrzyganie sporów

1. Wszystkie spory zaistniałe w związku ze stosowaniem niniejszej umowy są rozpatrywane wspólnie przez przedstawicieli Agencji oraz właściwe organy Republiki Macedonii Północnej.
2. W przypadku braku wcześniejszego rozstrzygnięcia spory dotyczące wykładni lub stosowania niniejszej umowy rozstrzyga się wyłącznie na drodze negocjacji pomiędzy Stronami.

ARTYKUŁ 22

Wejście w życie, zmiany, czas obowiązywania, zawieszenie i rozwiązanie umowy

1. Niniejsza umowa podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu przez Strony zgodnie z ich wewnętrznymi procedurami prawnymi. Strony powiadamiają się wzajemnie o zakończeniu procedur niezbędnych do tego celu.
2. Niniejsza umowa wchodzi w życie pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po dniu, w którym Strony powiadomią się wzajemnie o zakończeniu wewnętrznych procedur prawnych zgodnie z ust. 1.
3. Niniejsza umowa może zostać zmieniona wyłącznie na piśmie za obopólną zgodą Stron.

4. Niniejsza umowa została zawarta na czas nieokreślony. Niniejsza umowa może zostać zawieszona lub rozwiązana w formie pisemnej za obopólną zgodą Stron lub jednostronnie przez jedną ze Stron.

W przypadku jednostronnego zawieszenia lub rozwiązania umowy, Strona zamierzająca zawiesić lub rozwiązać umowę powiadamia drugą Stronę na piśmie. Jednostronne rozwiązanie lub zawieszenie niniejszej umowy staje się skuteczne pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano powiadomienia.

5. Powiadomienia dokonywane zgodnie z niniejszym artykułem przekazywane są, w przypadku Unii Europejskiej, do Sekretariatu Generalnego Rady Unii Europejskiej, a w przypadku Republiki Macedonii Północnej – do Ministerstwa Spraw Zagranicznych Republiki Macedonii Północnej.

Sporządzono w dwóch egzemplarzach w językach: angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim, włoskim oraz w języku macedońskim, a teksty w każdym z tych języków są jednakowo autentyczne.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani pełnomocnicy, należycie do tego upoważnieni, podpisali niniejszą umowę.

За Европейския съюз
 Por la Unión Europea
 Za Evropskou unii
 For Den Europæiske Union
 Für die Europäische Union
 Euroopa Liidu nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
 For the European Union
 Pour l'Union européenne
 Thar ceann an Aontais Eorpaigh
 Za Europejską uniję
 Per l'Unione europea
 Eiropas Savienības vārdā –
 Europos Sąjungos vardu
 Az Európai Unió részéről
 Għall-Unjoni Ewropea
 Voor de Europese Unie
 W imieniu Unii Europejskiej
 Pela União Europeia
 Pentru Uniunea Europeană
 Za Európsku úniu
 Za Evropsko unijo
 Euroopan unionin puolesta
 För Europeiska unionen
 За Европска Унија

За Република Северна Македонија
 Por la República de Macedonia del Norte
 Za Republiku Severní Makedonie
 For Republikken Nordmakedonien
 Für die Republik Nordmazedonien
 Põhja-Makedoonia Vabariigi nimel
 Για τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας
 For the Republic of North Macedonia
 Pour la République de Macédoine du Nord
 Thar ceann Phoblacht na Macadóine Thuaidh
 Za Republiku Sjevernu Makedoniju
 Per la Repubblica di Macedonia del Nord
 Ziemeļmaķedonijas Republikas vārdā –
 Šiaurės Makedonijos Respublikos vardu
 Az Észak-macedón Köztársaság részéről
 Għar-Repubblika tal-Maċedonja ta' Fuq
 Voor de Republiek Noord-Macedonië
 W imieniu Republiki Macedonii Północnej
 Pela República da Macedónia do Norte
 Pentru Republica Macedonia de Nord
 Za Severomacedónsku republiku
 Za Republiko Severno Makedonijo
 Pohjois-Makedonian tasavallan puolesta
 För Republiken Nordmakedonien
 За Република Северна Македонија